

Socjolingwistyka - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Socjolingwistyka
Kod przedmiotu	09.3-WH-FiPIP-SO-Ć-S14_genNC8YO
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	prof. zw. dr hab. Krzysztof Maćkowiak

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Wiedza: poznanie podstawowych pojęć z zakresu socjolingwistyki, wzbogacenie ogólnego zasobu wiadomości o języku oraz społeczeństwie, zaznajomienie z prawami rozwoju mowy ludzkiej, zrozumienie istoty społecznego wymiaru języka, poznanie mechanizmów językowej komunikacji społecznej, opis społecznych struktur językowych.

Umiejętności: rozwój sprawności zdobywania informacji potrzebnych w procesie charakterystyki określonych zjawisk socjolingwistycznych, podniesienie sprawności językowej, komunikatywnej i stylistycznej.

Kompetencje: rozbudowa świadomości potrzeby ustawicznego doksztalcania się zawodowego oraz poznawania mechanizmów współczesnej komunikacji językowej w obrębie różnych grup społecznych.

Wymagania wstępne

Wiedza na temat języka oraz mechanizmów komunikacji językowej nabyta w trakcie studiów polonistycznych pierwszego stopnia, szczególnie informacje z zakresu stylistyki, historii języka polskiego, pragmatyki językowej oraz kultury języka.

Zakres tematyczny

1. Socjologia języka wśród subdyscyplin lingwistycznych.
2. Społeczne funkcje języka.
3. Zbiorowa (społeczna) świadomość językowa.
4. Społeczne uwarunkowania zachowań językowych. Kompetencja socjolingwistyczna.
5. Wewnętrzne zróżnicowanie języka etnicznego.
6. Pojęcie socjolektu. Podział socjolektów.
7. Opis wybranych socjolektów – slang uczniowski.
8. Opis wybranych socjolektów – grypsa.
9. Tożsamość językowa w poczuciu przynależności społecznej.
10. Postawy społeczne wobec języka.
11. Charakterystyka wybranych procesów społeczno-językowych (nowomowy, mody językowej, zmiany etykiety językowej).
12. Przelamywanie tradycji kulturowo-językowej we współczesnej polszczyźnie.
13. Użyteczność socjolingwistyki w badaniach społecznych i lingwistycznych.

Metody kształcenia

Elementy wykładu informacyjnego i problemowego, dyskusja plenarna, analiza tekstu z dyskusją, przygotowywanie i prezentacja referatów.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna i rozumie główne współczesne metody i szkoły badawcze z zakresu socjolingwistyki, ma podstawową wiedzę o jej charakterze oraz miejscu w systemie nauk społecznych	KFP2_W07	- aktywność w trakcie zajęć - referat - praca z tekstem	Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student ma wiedzę o złożonej naturze języka oraz jego historycznej zmienności	• KFP2_W21	• aktywność w trakcie zajęć • referat • praca z tekstem	• Ćwiczenia
Student zna i rozumie zależności między językoznawstwem oraz innymi dyscyplinami nauk humanistycznych i społecznych	• KFP2_W13	• aktywność w trakcie zajęć • referat • praca z tekstem,	• Ćwiczenia
Student zna i rozumie funkcjonalno-stylistyczne i regionalne zróżnicowanie polszczyzny w ujęciu diachroniczno-synchronicznym i kulturowym	• KFP2_W11	• aktywność w trakcie zajęć • referat • praca z tekstem	• Ćwiczenia
Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem literatury naukowej i poddawać ją krytyce	• KFP2_U01	• aktywność w trakcie zajęć • referat • praca z tekstem	• Ćwiczenia
Student jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	• KFP2_K02	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • przygotowanie referatu • praca z tekstem	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Przy wystawianiu oceny liczyć się będą: 1) wyniki testu końcowego (próg zaliczenia - nie mniej niż 50% porwanych odpowiedzi), 2) ocena stopnia aktywności na zajęciach (tj. częstotliwość udziału w dyskusji oraz liczba przygotowanych referatów), 3) obecność.

Literatura podstawowa

Boksański Z., Piotrowski A., Ziółkowski M., *Socjologia języka*, Warszawa 1977.

Grabias S., *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 2003.

Grybosiova A., *Język wtopiony w rzeczywistość*, Katowice 2003.

Handke K., *Socjologia języka*, Warszawa 2008.

Lubaś W., *Studia socjolingwistyczne*, Opole 2013.

T. Piekot, *Język w grupie społecznej. Wprowadzenie do analizy socjolektu*, Wałbrzych 2008.

Piotrowski A., Ziółkowski M., *Zróżnicowanie językowe a struktury społeczne*, Warszawa 1977.

Skudrzykowa A., Urban K., *Mały słownik terminów z zakresu socjolingwistyki i pragmatyki językowej*, Kraków 2000.

Sztompka P., *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Warszawa 2002.

Literatura uzupełniająca

Bartol-Jarosińska D., *Społeczny wymiar języka w ujęciu językoznawczym*, „Przegląd Humanistyczny” 1990 , z. 5-6.

Biernacka-Ligieza I., *Wulgaryzmy a łamanie normy kulturowej*, [w:] *Mowa rozświetlona myślą. Świadomość normatywno-stylistyczna współczesnych Polaków*, red. J. Miodek, Wrocław 1999.

Bogusławski A., *O nowomowie*, [w:] *Etyka słowa. Wybór opracowań*, red. J. Bartmiński i inni, Lublin 2017, s.111-127.

Czarnecka K., *Uczniowska odmiana współczesnej polszczyzny w świadomości jej użytkowników*, Poznań 2000.

Grabarczyk Z., *Cele i zadania wspólnoty językowej*, „Acta Neophilologica”, T. V: 2003.

Głowiński M., *Wstęp*, [w:] *Język i społeczeństwo*, red. M. Głowiński, Warszawa 1980.

Głowiński M., *Nowomowa po polsku*, Warszawa 1990.

Grabias S., *Środowiskowe i zawodowe odmiany języka – socjolekty*, [w:] *Współczesny język polski*, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.

Jarosław B., *O zasięgu słownictwa socjolektalnego w XXI wieku*, "Białostockie Archiwum Językowe" 2013, nr 13.

Kiklewicz A., *Dwanaście funkcji języka*, „LingVaria”, R. III: 2008.

Kuryło E., Urban K., *Zróżnicowane języka kobiet i mężczyzn w świadomości współczesnych Polaków*, „Język Polski”, R. LXXVI: 1996, z. 1.

Maćkowiak K., *Podstawowe problemy teorii świadomości językowej*, "Poradnik Językowy" 2020, z. 2.

Majewska G., Satkiewicz G., *Język w mediach*, [w:] *Polszczyzna 2000. Orędzie o stanie języka na przełomie tysiącleci*, red. W. Pisarek, Kraków 1999.

Milewski S., *Gwara przestępcza i jej przenikanie do języka ogólnego*, „Poradnik Językowy” 1971, nr 2.

Moch W., *Socjolekt czy język subkultur - kwestia ciągle dyskusyjna*, „Linguistica Bidgostiana” 2005, T. 2.

Ożóg K., *Kod ograniczony i kod rozwinięty wśród uczniów w aspekcie ich szans edukacyjnych*, „Kwartalnik Edukacyjny” 2010, nr 3.

Piotrowska-Wojaczek A., *Uwagi o słownictwie i frazeologii więziennej w "Praktycznym słowniku współczesnej polszczyzny pod redakcją H. Zgótkowej*, „Język. Religia. Tożsamość” 2016, nr 1.

Radosik R., Ćwiertnia E., *Język podkultury więziennej – gwara, język migowy, tatuaż*, „Kultura Bezpieczeństwa” 2013 (styczeń-czerwiec).

Segiet W., *Konteksty komunikowania kreowane przez rodzinę (kilka uwag i problemów inspirowanych teorią Basila Bernsteina)*, [w:] *Rozwijanie umiejętności językowych i komunikacyjnych dziecka*, red. M. Cywińska, Poznań 2017.

Święcicka M., *Język młodzieży w kontekście społeczno-kulturowym na przełomie XX i XXI wieku*, [w:] *Przemiany języka na tle przemian współczesnej kultury*, red. K. Ożóg i inni, Rzeszów 2006.

Walczak B., *Polszczyzna kobiet – prolegomena historyczne*, „Język a Kultura”, t. 9, red. J. Anusiewicz, K. Handke, Wrocław 1994.

Zabawa J., *Socjologia języka a socjolingwistyka, czyli kilka refleksji o wzajemnej relacji między językiem a społeczeństwem*, „Języki Obce w Szkole” 2009, nr 5.

Zaśko-Zielińska M., *Próba charakterystyki biolektu - język a wiek*, „Studia Linguistica”, R. XXVIII: 2009.

Zgółkowska H., Zgółka T., *Tożsamość językowa w poczuciu przynależności społecznej*, [w:] *Ad perpetuam rei memoriam*, red. J. Migdał, Poznań 2005.

Ziółkowski M., *O czterech możliwościach socjologicznego podejścia do zjawisk językowych*, [w:] *Zagadnienia socjo- i psycholingwistyczne*, red. A. Schaff, Wrocław 1980,

Uwagi

Brak

Zmodyfikowane przez prof. zw. dr hab. Krzysztof Maćkowiak (ostatnia modyfikacja: 07-05-2022 09:12)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ